

УДК 811.111`243-047.22(477)

DOI: <https://doi.org/10.33216/2220-6310-2020-96-3-58-68>

РІВЕНЬ ВОЛОДІННЯ АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Л. Е. Беловецька

ORCID 0000-0003-3360-687X

У статті розглянуто ключові питання щодо володіння англійською мовою в Україні, акцентується увага, зокрема, на рівні володіння, який повинні мати викладачі англійської мови у ЗВО, щоби викладати англійську відповідно до CEFR. Визначено поняття рівня володіння англійською та як воно зазвичай «вимірюється», представлено деякі дані про знання англійської мови в Україні та Європі. У статті використано звіт Британської Ради щодо тестування невеликої вибірки викладачів англійської мови з використанням тесту Artis. У роботі автор спирається на звіти EF English Proficiency Index.

Сформульовано актуальність визначення рівня володіння англійською викладачами ЗВО для ефективного викладання. Оскільки багато вчителів не досягли рівня кваліфікації, який вважається достатнім для ефективного викладання, розглянуто теоретичні принципи, які можуть бути використані для розробки навчальної програми для підвищення кваліфікації вчителів.

Установлено, що є нагальна потреба створити національну мережу визначення та відстеження рівня володіння англійською мовою, щоби можна було встановити відповідні стандарти для студентів та викладачів усіх рівнів освіти. Зазначено, що загальнодержавні офіційні дані про знання англійської мови викладачами в основному відсутні, а наявні дані не завжди легко інтерпретувати. Установлено, що для покращення якості викладання корисно було би розпочати зі встановлення мінімальних вимог для всіх викладачів англійської мови університетів на рівні С1 за шкалою Загальноєвропейських рекомендацій із мовної освіти.

Дослідження засноване на доповідях британських експертів та сучасних наукових публікацій, представлених міжнародними дослідниками, які зосередилися на проблемах визначення рівня володіння англійською та перспективах українських університетів в аспекті вивчення англійської мови.

Ключові слова: *рівень володіння мовою, CEFR, англійська мова, English Proficiency Index.*

Постановка проблеми. Володіння англійською мовою на належному рівні може потенційно додати цінності для людей та суспільства. Добре володіння англійською мовою може покращити перспективи людини, сприяти зростанню та конкурентоспроможності країни та підтримувати стійкий глобальний розвиток. Незважаючи на пріоритет, який надається розвитку навичок англійської мови у проєктах реформи освіти, реальність полягає в тому, що результати навчання англійською мовою часто напрочуд погані. Багато учнів закінчують середню школу з рівнем A1 або A2 (CEFR), коли B1 або B2 визначено в національній мовній політиці та багато студентів залишають університет із рівнем англійської мови A2 або B1, коли B2 або C1 необхідні для задоволення потреб роботодавців або для вступу до вищої освіти. Багато країн у всьому світі відчувають велику нестачу підготовлених вчителів англійської мови, які викладають англійську мову принаймні на операційному рівні, частково через недоліки в підготовці вчителів, а частково через те, що ті, хто володіє англійською мовою, рідше працюють в освіті, оскільки більш вигідні роботи приватного сектора часто приваблюють.

Чому рівень володіння англійською важливий? Відповідь на це питання цілком очевидна. Володіння мовою є одним із ключових компонентів, що формують професійні знання вчителя мови. Як мінімум, від професійного вчителя мови належить мати достатній вміст (знання про англійську мову), знання про педагогічний зміст (знання про те, як викладати англійську мову) та достатнє знання мови, щоби мати змогу ефективно навчати цільову мову. Кореляція між знаннями та ефективністю навчання, звичайно, не є ідеальною. Це не означає, що хтось із дуже високим рівнем володіння англійською може автоматично ефективно викладати англійську. Якби це було так, то ідеальними викладачами були б лише носії мови. Дослідження показують, що навіть висококваліфікованим носіям англійської мови все ще потрібно навчитися викладати.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Актуальність питання необхідності визначення рівня володіння англійською мовою українських учителів та студентів зумовила появу великої кількості як українських, так і іноземних наукових праць у цій царині. Для вирішення поставленої дослідницької проблеми в роботі автор спирається на наукові доробки Д. К. Гудзика (J. K. Hudzik) (дослідження ефективності університетів у впровадженні інтернаціоналізації), Г. Бернс (H. Burnes), Р. Болайто (R. Bolitho), Р. Вест (R. West) (інтернаціоналізація українських університетів), С. Борг (S. Borg) (вплив проєкту англійської мови для університетів на вчителів ESP та EMI в українській вищій освіті) та інших вчених, роботи яких присвячені проблемам і перспективам визначення

рівня володіння англійською мовою, а також матеріали міжнародних організацій. У роботі автор спирається на звіти EF English Proficiency Index.

Мета статті полягає у дослідженні стану рівня володіння англійською та зокрема викладачами англійської мови в Україні.

Виклад основного матеріалу дослідження. Наскільки нам відомо, офіційних / національних даних щодо володіння англійською мовою в Україні немає. Загалом в Україні низький рівень володіння англійською мовою. У 2019 р. в Індексі майстерності англійською English Proficiency Index (EPI) Україна посіла 29 місце із 33 країн Європи. Це порівняно нижче результатів 2018 року, наразі Україна залишається близькою до самого низу рейтингу для 33 країн Європи (табл. 1).

Таблиця 1

Рівень володіння англійською в Європейських країнах (EPI 2019 report)

Рейтинг рівня володіння англійською в Європі					
Країна	Показник	Країна	Показник	Країна	Показник
Нідерланди	70.27	Угорщина	61.86	Іспанія	55.46
Швеція	68.74	Румунія	61.36	Італія	55.31
Норвегія	67.93	Сербія	61.30	Білорусь	52.39
Данія	67.87	Швейцарія	60.23	Росія	52.14
Фінляндія	65.34	Литва	60.11	Україна	52.13
Австрія	64.11	Греція	59.87	Албанія	51.99
Люксембург	64.03	Чехія	59.30	Грузія	50.62
Німеччина	63.77	Болгарія	58.97	Туреччина	46.81
Польща	63.76	Словаччина	58.82	Азербайджан	46.13
Португалія	63.14	Естонія	58.29		
Бельгія	63.09	Франція	57.25		
Хорватія	63.07	Латвія	56.85		

Європа має найвищий рівень володіння англійською мовою в будь-якому регіоні з великим відривом – тим більш, якщо до середнього рівня регіону включені лише країни ЄС та Шенгенської зони. Цей успіх відображає десятиліття зусиль національних міністерств освіти та самого ЄС щодо просування багатомовності. Швидке та просте спілкування зміцнює зв'язки між європейцями, як і обмін студентами, подорожі та транснаціональну роботу. Навіть коли зростаючий націоналізм кидає виклик проекту ЄС, протилежні сили європейської єдності виглядають сильними. Країни з найвищим рівнем володіння англійською мовою в Європі згруповані в Скандинавії, але кількість країн із дуже високим

рівнем кваліфікації в регіоні з кожним роком зростає з 2017 року. У шкільних системах цих країн використовується декілька ключових стратегій, включаючи раннє зосередження навичок спілкування, щоденне вивчення англійської мови як у класі, так і поза нею, та викладання мов, орієнтованих на професійну діяльність в останні роки навчання, будь то професійно-технічна школа чи університет. Міцна мережа збору даних та обміну інформацією ЄС допомагає поширювати кращі практики між країнами-членами. Низький рівень України за показниками індексу EPI прирівнюється до рівня B1 за шкалою Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти, який є нижчим, ніж показник «помірний» /B1.

З чотирьох найбільших країн Євросони лише Німеччина добре розмовляє англійською мовою. Франція, Іспанія та Італія відстають майже від всіх інших держав-членів. Це висновок, який був погоджений у попередніх виданнях EPI. З трьох лише Франція за останні два роки досягла скромних результатів. Згідно з останнім звітом уряду, у віці 15 років лише чверть французьких дітей здатні скласти кілька пропозицій на «більш-менш правильній» англійській мові. Цього року було оголошено черговий раунд освітніх реформ.

Як альтернативу міжнародним стандартизованим тестам можна запропонувати школам та університетам використовувати EF SET для визначення рівня володіння англійською мовою.

Стандартизований тест з англійської мови EF (EF SET) ставить під сумнів статус-кво – створити перший у світі повністю безоплатний стандартизований тест з англійської мови для учнів усіх рівнів, починаючи від початкового до старшого. Як світовий лідер у галузі міжнародної освіти місія EF Education First – відкрити світ через освіту, – і EF SET – лише одна з багатьох інновацій, яка допоможе нам усвідомити це. Після завершення EF SET учень отримує бал EF SET за шкалою від 0 до 100 відповідно до загальної європейської системи відліку (CEFR).

Швидка перевірка триває всього 15 хвилин і має на меті дати загальну інформацію про знання англійської мови в трьох широких областях шкали CEFR: початківець (у діапазоні A1 / A2), проміжний (у діапазоні B1 / B2) або Розширений (у діапазоні C1 / C2). Швидка перевірка перевіряє основні навички читання та аудіювання.

EF SET триває 50 хвилин. Оскільки він довший, ніж Quick check, він дає більш детальний профіль вашого володіння англійською мовою, а результати оцінюються в шести категоріях CEFR: A1, A2, B1, B2, C1 та C2. EF SET використовує автентичні завдання для перевірки навичок читання та аудіювання.

На нашу думку, EF SET можливо було б використовувати для перевірки рівня володіння англійською у школах та університетах, витративши зусилля лише на організацію тесту.

Загальнодержавні офіційні дані про знання англійської мови викладачами в основному відсутні. Але якщо дані є, не завжди легко зробити осмислені тлумачення цих даних. Міністерство освіти та науки встановило вимоги до володіння англійською мовою для всіх університетських викладачів на рівні B2 за шкалою Загальноєвропейських рекомендацій із мовної освіти, проте не визначило (наскільки ми могли упевнитися) рівня володіння мовою для університетських викладачів англійської мови. Між тим Міністерство зауважило, що рівень вчителів англійської мови при закінченні університету є співвідносним зі шкалою Загальноєвропейських рекомендацій із мовної освіти.

У 2017 році Британською Радою в Україні в межах проекту «Англійська мова для університетів» було проведено тестування APTIS для викладачів 15 університетів. Як зазначається у звіті Британської ради цей зв'язок не зовсім точний, але від вчителів, які тільки починають працювати, очікується рівень 5, що орієнтовно відповідає рівню C2 за шкалою Загальноєвропейських рекомендацій із мовної освіти. Ці вимоги не висуюють університетським викладачам англійської мови, проте очікувати від них принаймні такого самого рівня, як від вчителів середніх шкіл, цілком виправдано. З огляду на вказане вище, з кожного із п'ятнадцяти університетів-учасників Британською Радою було протестовано невелику вибірку викладачів англійської мови з використанням тесту Artis, результати якого відповідають шкалі Загальноєвропейських рекомендацій із мовної освіти. Результати цього завдання показали, що в той час як більшість учасників тестування (61%) досягли рівня C, велика частина (39%) не досягли його, а рівень декількох викладачів (4%) оцінено як B1 або A2.

Загальні результати тесту Artis for Teachers – APTIS для викладачів англійської мови професійного спрямування: загальний показник 61% учасників із рівнем C, на перший погляд, видається позитивним, проте він вказує на те, що велика частина протестованих викладачів (39%) не досягли прохідного рівня C, який вимагається, навіть від вчителів англійської мови у середніх школах. Цей помітний недолік, швидше за все, вплине на якість викладання англійської в університетах. Ці загальні показники приховують суттєві недоліки, пов'язані з окремими уміннями, адже дуже мало викладачів досягло рівня C за всіма складовими тесту. У 13 установах з-поміж 15 досліджених виявлено індивідуальні недоліки, пов'язані з усіма уміннями, із загальним середнім балом нижчим за

прохідний рівень С. За результатами звіту, найслабшим умінням серед усіх п'ятнадцяти університетів виявилось усне мовлення: тільки 61 (40%) зі 153 викладачів, яких оцінювали, досягли рівня С за шкалою Загальноєвропейських рекомендацій із мовної освіти, а середні показники чотирнадцяти із п'ятнадцяти установ не сягнули рівня С.

Загалом рівень володіння англійською мовою серед викладачів англійської мови професійного спрямування є досить високим. Він сягає рівня В2/С1 за шкалою Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти в більшості університетах та в декількох – рівня С. Проте існують два проблемні аспекти:

а) середній рівень володіння англійською мовою у більшості установ не досягає позначки С1, яка є обов'язковою для викладачів. З цією проблемою потрібно працювати;

б) рівні володіння англійською мовою за різними уміннями не збалансовані – зокрема, слабка сторона багатьох – усне мовлення.

Для забезпечення теперішніх потреб на рівні володіння мовою серед викладачів є достатніми, проте з проведенням реформ багатьом викладачам потрібно буде покращувати своє володіння мовою, а для нових викладачів обов'язковою повинна бути відмітка С1.

Тут є дві проблеми. По-перше, тест на знання вміщує декілька предметів вибору, які насамперед оцінюють сприйнятливі знання вчителів до мови. Отже, результати тестування не дають достовірної інформації про вміння вчителів використовувати мову в комунікативних та педагогічних цілях. По-друге, результати тесту виражаються в балах, а не в діапазоні кваліфікації. Як відомо, результати тестів не дають корисної інформації про те, що можна чи не можна робити з мовою, і тому мають обмежене значення для викладачів мови.

Серед кроків в управлінні Східноукраїнським національним університетом імені Володимира Даля було прийнято рішення щодо надання викладачам та науковим працівникам досвіду складання міжнародного іспиту з англійської мови та підтвердження володіння англійською мовою.

Першу групу здобувачів іспиту АPTIS для викладачів утворили 10 викладачів СНУ ім. В. Даля кафедри іноземних мов та професійної комунікації. Слід зазначити, що відсутність підготовки до тестування АPTIS спричинила своєрідну проблему під час підготовки до випробувань на базі університет та відобразила специфіку адаптації міжнародного іспиту до реальностей вітчизняних університетів, зокрема тих, що працюють в умови переміщення.

Викладачі СНУ ім. В. Даля кафедри іноземних мов та професійної комунікації пройшли тест успішно. Отримавши сертифікати, співробітники

кафедри поставили завдання поширювати здобуті методи та технології навчання англійської мови на семінарах та конференціях.

Викладачі обговорили та поділилися досвідом роботи. Деякі з них зазначили проблеми, які виникли у їхній практиці: вони не можуть добре впоратися з групою зі змішаним рівнем; відсутність професійних навичок викладання англійської мови, англійської мови в академічних цілях, ефективних навичок викладання. Відповідні технології невідомі загальній українській громаді й тому не застосовуються; невідповідність вітчизняних підходів до розробки навчальних матеріалів для міжнародної практики; погана та неефективна оцінка. Необхідно вдосконалити розуміння того, як оцінювати прогрес та навчальні досягнення здобувачів вищої освіти; як працюють стандарти Європейських рекомендацій щодо мовної освіти; як працює тестування англійської мови. Й останнє, але не в останню чергу, в терміновому порядку, британські експерти визначили кількість контактних годин, відведених на вивчення англійської мови. Суть проблеми полягає в тому, що збільшення відповідного обсягу залежить від вищого керівництва університету; у багатьох випадках англійська мова, як правило, припиняється після другого, третього чи четвертого семестру ступеня бакалавра. Отже, нинішня ситуація унеможлиблює досягнення цільового рівня. З іншого боку, хоча викладачам важко допомогти студентам покращити рівень володіння англійською мовою у вищезазначених умовах, ми не побачили достатньої обізнаності викладачів українських університетів про можливість розвитку студентської компетенції іноземних мов через навички самозайнятості, які покликані компенсувати відсутність контактних годин.

Існує нагальна потреба створити національну мережу визначення та відстеження рівня володіння англійською мовою, щоб можна було встановити відповідні стандарти для студентів та викладачів усіх рівнів освіти. Оскільки CEFR уже існує, справді немає переконливих причин для розробників політики починати з нуля. Іншими словами, не потрібно винаходити колесо. Ми можемо багато чого узяти із досвіду встановлення національних стандартів мови для викладачів та студентів, а також із подальшого оновлення їх навчальної програми з англійської мови та загальнонаціональної перепідготовки викладачів. Зважаючи на досвід європейських країн, ми могли б уникнути помилок, які можуть дорого коштувати на рівні політики та впровадження.

Результати дослідження. Володіння мовою є важливим компонентом, що становить професійну компетентність викладача. Від викладачів вищої кваліфікації можна очікувати, що вони краще вміють використовувати мову для викладання більш ефективних занять, ніж ті, хто

має низькі знання. Вони здатні забезпечити більш багатий мовний вклад та використовувати цільові мовні ресурси для підтримки навчання студентів. Однак ми не стверджуємо, що знання – єдиний (або найважливіший) чинник, який впливає на навчання другої мови. Високий рівень володіння англійською мовою є необхідною умовою, сприятливим чинником, який може допомогти викладачам провести більш ефективні заняття. Станом на тепер немає встановленого стандарту володіння мовою для університетських викладачів англійської мови. Для покращення якості викладання корисно було би розпочати зі встановлення мінімальних вимог для всіх університетських викладачів англійської мови на рівні C1 за шкалою Загальноєвропейських рекомендацій із мовної освіти. Визначення мовного рівня для викладачів англійської мови/ викладачів англійської мови професійного спрямування показало, що дуже мало викладачів володіють мовою на рівні C за шкалою Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти, що є вимогою для вчителів середніх шкіл, а також, що слабкими сторонами деяких викладачів стали окремі мовні уміння, зокрема усне мовлення. Проте немає чіткого взаємозв'язку між рівнем викладачів за певним умінням та їхньою ефективністю у відпрацюванні цих умінь у студентів на заняттях. Розмовна мова виявилася найслабшим умінням викладачів, проте студенти найвище оцінюють заняття із розмовної практики. Але так може тривати недовго, оскільки все більше фахових дисциплін починають викладати англійською мовою, й існує відповідна потреба підвищувати рівень англійської мови як студентам, так і викладачам. Тож, обмежене володіння англійською викладачів англійської мови/ викладачів англійської мови професійного спрямування стане більш помітним, аніж зараз.

Університетам автономно слід розробити тест на знання англійської на базі CEFR, який відповідає потребам викладачів англійської в Україні. Конструкція тесту повинна включати два компоненти: загальне володіння та знання педагогічної мови. Тест на знання мови, наприклад APTIS, може бути використаний як модель для розробки тесту для випускників – викладачів англійської.

Використання TOEFL та IELTS як міри загального рівня знань у державних установах, навчальних закладах та, зокрема, в навчальних закладах для викладачів англійської, слід переосмислити. Це хороші тести на знання академічної англійської мови для тих, хто має намір навчатися в англійськомовних країнах, але вони можуть бути не найточнішим показником здатності використовувати англійську мову для загальних комунікативних цілей, тим більше для цілей викладання мови в школі.

Ми пропонуємо, щоб викладачі англійської мови переглянули програму бакалаврату та знаходили способи допомогти студентам-викладачам розвинути більш високий рівень володіння, перш ніж вони закінчать свою дошкільну освіту. Чотири роки (час, який зазвичай потрібно на здобуття ступеня бакалавра освіти), більш ніж достатньо для студентів для досягнення достатнього рівня володіння англійською мовою (тобто, B2).

Перспективи подальших розвідок. Співпрацюючи з Міністерством освіти, професійні асоціації вчителів англійської мови в країні можуть допомогти визначити викладачів на службі, рівень володіння якими опускається нижче очікуваного стандарту (нижче B2) та організувати інтенсивні програми навчання англійської мови для підвищення рівня їхнього володіння. З огляду на сучасний рівень володіння вчителями англійської мови, може знадобитися масштабна перекваліфікація вчителів. Потрібно сказати, що для реалізації програми навчання знадобиться велика кількість фінансування уряду та інших фінансових агентств.

Необхідно сприяти підвищенню поінформованості людей з мовної освіти (викладачів мови, керівників шкіл та університетів) для участі у самостійній діяльності та / або інших напрямках професійного розвитку. Одним із способів зробити це було б виділення спеціальної сесії з вивчення кваліфікації викладачів на конференціях та семінарах ELT (наприклад, обмін сесіями про те, як вчителі працюють над покращенням рівня своєї кваліфікації).

Література

1. Bolitho R., West R. The internationalization of Ukrainian universities: the English language dimension. Kyiv: British Council, 2017. URL: http://www.britishcouncil.org.ua/sites/default/files/2017-10-04_ukraine_-_report_h5_en.pdf (дата звернення: 3.09.2019).
2. Borg S. The Impact of the English for Universities Project on ESP and EMI in Ukrainian Higher Education: Final Report. 2019. URL: http://www.britishcouncil.org.ua/sites/default/files/efu_impact_report_-_final_version_26_feb_2019.pdf (дата звернення: 15.07.2019).
3. EF English Proficiency Index. URL: <https://www.ef.com/wwen/epi/regions/europe/> (дата звернення: 19.02.2020).
4. Hudzik J. K. Integrating Institutional Policies and Leadership for 21st Century Internationalization. *International Higher Education*. 2015. № 83. P. 5–7. DOI: 10.6017/ihe.2015.83.9075 (дата звернення: 23. 03. 2020).

References

1. Bolitho, R., & West, R. (2017). *The internationalization of Ukrainian universities: the English language dimension*. Kyiv: British Council. Retrieved from http://www.britishcouncil.org.ua/sites/default/files/2017-10-04_ukraine_-_report_h5_en.pdf (date of appeal: 3.09.2019) (eng).

2. Borg, S. (2019). *The Impact of the English for Universities Project on ESP and EMI in Ukrainian Higher Education: Final Report*. 2019. Retrieved from http://www.britishcouncil.org.ua/sites/default/files/efu_impact_report_-_final_version_26_feb_2019.pdf (date of appeal: 15.03.2020) (eng).
3. EF English Proficiency Index Retrieved from <https://www.ef.com/wwen/epi/regions/europe/> (date of appeal: 19. 02. 2020) (eng).
4. Hudzik, J. K. (2015). Integrating Institutional Policies and Leadership for 21st Century Internationalization. *International Higher Education*, 83, 5–7 (date of appeal: 23.03.2020). DOI: 10.6017/ihe.2015.83.9075 (eng).

ENGLISH LANGUAGE PROFICIENCY IN UKRAINE: ISSUES AND PROSPECTS

L. E. Bielovetska

In this article, we discuss key issues about English language proficiency in Ukraine, focusing in particular on the level and kind of proficiency that English language teachers need to have to support their classroom teaching. We define the concept of proficiency and how it is usually measured, and then present some data about teachers and students' English language proficiency in Ukraine and Europe. The next section discusses research that helps us understand why a threshold of proficiency is required for effective teaching. As many teachers may not have reached a level of proficiency considered sufficient for effective teaching. The article used a report by the British Council on testing of a small sample of teachers of English language using Aptis test. The author relies on survey of the EF English Proficiency Index. It has been identified that there is an urgent need to establish a national network for defining and tracking English language proficiency in order to set appropriate standards for students and teachers at all levels of education. It is noted that there is generally no official data on English language skills by teachers, and the available data are not always easy to interpret. It has been found that to improve the quality of teaching, it would be useful to start by setting the minimum requirements for all English language teachers at C1 level on the scale of the Common European Guidelines for Language Education.

The study is based on reports of British experts and modern scientific publications, submitted to international researchers who have focused on the problems of determining the level of English and the prospects of Ukrainian universities in the aspect of the English language.

Key words: *Language proficiency, CEFR, English, English Proficiency Index.*

УРОВЕНЬ ВЛАДЕНИЯ АНГЛИЙСКИМ ЯЗЫКОМ В УКРАИНЕ: ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ

Л. Э. Беловецкая

В статье рассмотрены ключевые вопросы владения английским языком в Украине, акцентируется внимание, в частности, на уровне владения, который

должны иметь преподаватели английского языка в вузах в соответствии с CEFR. Определено понятие уровня владения английским и как он обычно «измеряется», представлены некоторые данные о знании английского языка в Украине и Европе. В статье использован отчет Британского Совета по тестированию небольшой выборки преподавателей английского языка с использованием теста Aptis. В работе автор опирается на отчеты EF English Proficiency Index.

Сформулирована актуальность определения уровня владения английским преподавателями университетов для эффективного преподавания. Поскольку многие преподаватели не достигли уровня квалификации, который считается достаточным для эффективного преподавания, рассмотрены теоретические принципы, которые могут быть взяты за основу для разработки учебной программы с целью повышения квалификации учителей.

Установлено, что есть необходимость создать национальную сеть определения и отслеживания уровня владения английским языком, чтобы можно было установить соответствующие стандарты для студентов и преподавателей всех уровней образования. Исследовано, что общегосударственные официальные данные о знании английского языка преподавателями в основном отсутствуют, а имеющиеся данные не всегда легко интерпретировать. Установлено, что для улучшения качества преподавания полезно было бы начать с установления минимальных требований для всех преподавателей английского языка на уровне C1 по шкале Общеввропейских рекомендаций по языковому образованию.

Исследование основано на докладах британских экспертов и современных научных публикаций, представленных международными исследователями, которые сосредоточились на проблемах определения уровня владения английским и перспективах украинских университетов в аспекте изучения английского языка.

Ключевые слова: уровень владения языком, CEFR, английский язык, English Proficiency Index.

Беловецька Ліна Едуардівна – кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри іноземних мов та професійної комунікації Навчально-наукового інституту міжнародних відносин Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля (м. Сєверодонецьк, Україна) E-mail: outstandingpointofview@gmail.com

Беловецкая Лина Эдуардовна – кандидат педагогических наук, старший преподаватель кафедры иностранных языков и профессиональной коммуникации Учебно-научного института международных отношений Восточноевропейского национального университета имени Владимира Даля (г. Северодонецк, Украина). E-mail: outstandingpointofview@gmail.com

Bielovetska Lina Eduardivna – Ph.D. in Pedagogy, Senior Lecturer of Department of Foreign Languages and Professional Communication Volodymyr Dahl East Ukrainian National University (Severodonetsk, Ukraine) E-mail: outstandingpointofview@gmail.com